

N:o 9.

Ank. till Riksd. kansli den 25 juni 1887, kl. 1 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning af väckta motioner rörande ändring i 14 § riksdagsordningen.

Frågan om utsträckning af den politiska rösträtten har länge stått på dagordningen, och alltsedan år 1869 hafva förslag i omförmälda hänseende nästan vid hvarje riksdag blifvit framlagda. Vid innevarande riksdag hafva i nämnda syfte blifvit väckta följande, till utskottet öfverlemnade, motioner, nemligen inom Första Kammaren, n:o 30 af herr N. P. Nilsson, med hvilken herrar P. M. Söderberg och J. Bengtsson instämt, samt inom Andra Kammaren, n:o 63 af herr Gustafsson och n:o 89 af herr N. Nilsson i Skärhus.

I dessa motioner föreslås:

af herr *N. P. Nilsson* — jemte en sådan ändring i § 19 riksdagsordningen, att census för valbarhet till Andra Kammaren skulle höjas, men valbarheten deremot hastigare inträda, i fråga om hvilken del af motionen utskottet hänvisar till sitt utlåtande denna dag n:o 10 -- att riksdagsordningens 14 § måtte erhålla denna förändrade lydelse:

»Valrätt tillkommer inom den kommun, der han bosatt är, en hvar i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigad *person*, hvilken antingen eger eller med *fideikommissrätt eller stadgad åborätt* innehafver fast egendom på landet eller i stad till ett taxeringsvärde af minst *sjuhundra kronor, derunder dock icke inbegripne sådane byggnader å ofri*

Bih. till Riksd. Prot. 1887. B. 3 Saml. 7 Häft.

grund, å hvilka lagfart ej må meddelas, eller arrenderar jordbruksfastighet till taxeringsvärde, ej understigande *tretusen* kronor, eller ock erlägger till staten bevilning för en till minst *femhundra* kronor uppskattad årlig inkomst»;

af herr *Gustafsson*:

»att Riksdagen för sin del måtte besluta en förändring i riksdagsordningens § 14 sålunda, att ur denna paragraf uteslutas bestämmelserna om en viss förmögenhets innehafvande eller en viss bevillnings erläggande, och att alltså paragrafen må erhålla följande lydelse:

Valrätt tillkommer inom den kommun der han bosatt är, en hvar i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigad man»;

samt af herr *N. Nilsson* i Skärhus:

»att Riksdagen täcktes besluta, att 14 § i riksdagsordningen må erhålla följande förändrade lydelse:

Valrätt tillkommer inom den kommun, der han bosatt är, en hvar i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigad person, hvilken antingen eger eller med stadgad åborätt innehafver fast egendom på landet eller i stad till ett taxeringsvärde af minst femhundra kronor, eller för lifstid eller för minst fem år arrenderar jordbruksfastighet till taxeringsvärde, ej understigande *tretusen* kronor, eller ock erlägger till staten bevilning för en till minst femhundra kronor uppskattad årlig inkomst.»

Sedan Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t den 13 maj 1884 anhållit, att Kongl. Maj:t måtte låta utarbета statistisk utredning med afseende å en mer eller mindre utvidgad rösträtt vid val till Andra Kammaren, har kongl. statistiska centralbyrån af Kongl. Maj:t anbefalts att verkställa sådan utredning, och första delen af detta arbete föreligger nu i tryck. Enligt meddelande från kongl. centralbyrån torde ifrågavarande arbete vara fullständigt färdigt före början af nästkommande riksdag, och då det för en grundlig och mångsidig pröfning af den viktiga frågan är nödigt att hafva tillgång till nämnda material i hela dess vidd, anser utskottet icke lämpligt att nu ingå i närmare pröfning af förevarande motioner och hemställer därför:

1:o) att herr *N. P. Nilsson*s motion icke måtte bifallas;

2:o) att herr *Gustafsson*s motion icke måtte bifallas;

3:o) att herr Nilssons i Skärhus motion icke måtte bifallas.

Stockholm den 23 juni 1887.

På utskottets vägnar:

MAGNUS HALLENBORG.

Reservation:

af herr *Gumælius*.

Herrar *Sjöberg* och *Anders Hansson* hafva begärt få antecknadt, att de icke närvarit vid detta ärendes behandling.
